

HØJESTERETS DOM

afsagt mandag den 25. april 2016

Sag 213/2014

(2. afdeling)

A

(advokat Malou Ehmer, beskikket)

mod

Ankestyrelsen

(Kammeradvokaten ved advokat Henrik Nedergaard Thomsen)

I tidligere instans er afsagt dom af Østre Landsrets 20. afdeling den 13. oktober 2014.

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Lene Pagter Kristensen, Jytte Scharling, Jens Peter Christensen, Oliver Talevski og Lars Apostoli.

Påstande

Parterne har gentaget deres påstande.

Supplerende sagsfremstilling

I Ankestyrelsens begrundelse for afgørelsen af 9. august 2013 i arbejdsskadesagen om erhvervsevnetabserstatning hedder det bl.a.:

”Begrundelsen for vores nye afgørelse om erstatning for tab af erhvervsevne på 35 procent

Du er tilkendt førtidspension både på grund af følgerne af arbejdsskaden og på grund af følgerne af dine psykiske gener, som med overvejende sandsynlighed ikke har sammenhæng med arbejdsskaden.

Vi skønner, at din erhvervsevne er nedsat med i alt cirka 2/3 i forbindelse med din overgang til førtidspension, hvilket svarer til et samlet tab af erhvervsevne på 65 procent.

Vi vurderer imidlertid, at cirka halvdelen af dit samlede tab af erhvervsevne med overvejende sandsynlighed ikke er en følge af arbejdsskaden, men skyldes de erhvervsevne-nedsættende funktionsbegrænsninger, der er en følge af dine psykiske gener, som ikke har sammenhæng med arbejdsskaden.

Vi har derfor skønsmæssigt fastsat dit tab af erhvervsevne som følge af arbejdsskaden til 35 procent.

Vi har lagt til grund, at du den 15. september 1986 under udstationering som soldat på Cypern kom til skade ved et trafikuheld, hvor en ambulance, som du befandt dig i, kørte galt. Ulykkestilfældet er anerkendt som en arbejdsskade.

Vi har også lagt til grund, at du ifølge anmeldelsen og lægeerklæring I brækkede næsen, fik en 3 cm lang flænge i hovedbunden og overfladiske hudlæsioner på knæ og albuer. Vi har desuden lagt til grund, at dit varige mén som følge af arbejdsskaden er vurderet til skønsmæssigt 15 procent for nakkesmerter med udstråling, kronisk spændingshovedpine og nedsat luftgennemstrømning i næsen.

...

Det fremgår bl.a. af de kommunale akter, at du fra 1985/1986 til 1991 var tilknyttet hæren, først som værnepligtig og senere som konstabel og overkonstabel. Herefter arbejdede du fra 1991 til 1995 som skolebetjent, tog eksamen i dansk på VUC og arbejdede som landmålerassistent og som chauffør i kortere perioder. Fra 1995 til 2003 var du dels arbejdsløs, dels sygemeldt. Du startede på programmøruddannelsen og var i 7 måneder i arbejdsprøvning som pædagogmedhjælper. Fra 2003 til 2005 arbejdede du i callcenter/kundeservice, hvor du havde en del sygefravær. I 2005 var du i afprøvning/virksomhedspraktik hos bl.a. Park og Vej som gartnermedhjælper.

Du var herefter i arbejdsprøvning og virksomhedsrevalidering hos Hjemmeværnet som viceværtmedhjælper fra den 24. april 2006. Du uddelte post, bookedede, vaskede og vedligeholdte biler og vedligeholdte ejendom og udendørs arealer. Det er oplyst, at forløbet var ustabil og præget af meget sygdom på grund af hovedpiner, angst og føleforstyrrelser i bryst, arm og ben. Du havde 35-40 procent fravær. I slutningen af forløbet arbejdede du 3 timer 4 dage om ugen med meget fravær.

...

Ved vurderingen af årsagerne til dit tab af erhvervsevne som følge af overgangen til førtidspension har vi lagt vægt på, at dine psykiske symptomer med overvejende sandsynlighed ikke er udløst af arbejdsskaden den 15. september 1986, hvor du under et biluheld fik et hovedtraume.

Den betydelige nedsættelse af din funktionsevne og det heraf følgende tab af erhvervsevne, som disse psykiske symptomer medfører, er derfor med overvejende sandsynlighed heller ikke en følge af arbejdsskaden.

I denne vurdering er indgået, at der er beskrevet behandlingskrævende psykiske symptomer debuterende i 16-års alderen i form af fluktuerende (svingende) angstsymptomer, og at der i samme periode er begyndt et vekslende misbrug af alkohol og euforiserende stoffer. Du har således haft en selvstændig psykisk lidelse med behandlingskrævende symptomer siden din ungdom.

Det er også indgået, at der over årene er fortsatte uspecifikke psykiske symptomer som blandt andet angst, iritabilitet, vrede og nedsat søvn. De senere beskrevne psykiske symptomer betragtes som en fortsættelse af de symptomer, der allerede debuterede i 16-års alderen, og misbruget ses som en forværende faktor.

Vi bemærker i den forbindelse, at det er velkendt, at misbrug kan udløse eller medføre en forværring af allerede eksisterende psykiske symptomer. Således er både angst, vrede, iritabilitet og nedsat nattesøvn symptomer, der hyppigt ses i forbindelse med misbrug. Det er vores opfattelse, at dit beskrevne misbrug har udløst/forværret dine allerede eksisterende psykiske symptomer.

Vi bemærker desuden, at beskrivelsen af dine psykiske problemer med nedsat impuls-kontrol, tidvis aggressivitet, nedsat frustrationstærskel, tendens til ansvarsfralæggelse (ansvaret placeres hos skolelæreren, faderen, arbejdsgiver, kommunens sagsbehandler mm.), nedsat social kompetence og irriterende humør giver en mistanke om en mere grundlæggende karakterologisk lidelse som en personlighedsforstyrrelse af emotionel ustabil, impulsiv type.

En sådan personlighedsforstyrrelse er med overvejende sandsynlighed ikke en følge af arbejdsskaden, idet karakterologiske træk bliver grundlagt i barne- og ungdomsårene og fortsætter livet igennem.

Heraf følger, at de funktionsbegrænsninger, som denne personlighedsforstyrrelse medfører, med overvejende sandsynlighed ikke har sammenhæng med arbejdsskaden.

...

Ved vurderingen af dit tab af erhvervsevne på grund af dine psykiske gener har vi lagt vægt på, at det fremgår af akterne i din ressourceprofil, at arbejdsprøvningen og virksomhedsrevalideringen hos Hjemmeværnet havde et ustabil forløb, som var præget af meget sygdom, ikke bare på grund af hovedpine, men også på grund af angst/psykiske symptomer. Det fremgår af de kommunale akter, at du samlet havde cirka 35-40 procent fravær.

Vi har også lagt vægt på, at de psykiske problemer, som vi har beskrevet ovenfor (bl.a. nedsat impuls-kontrol, tidvis aggressivitet, nedsat frustrationstærskel og irriterende humør) generelt nedsætter din evne til at bestride et arbejde.

Som anført ovenfor vurderer vi, at funktionsbegrænsningerne som følge af dine fysiske gener efter arbejdsskaden kan forklare cirka halvdelen af dit samlede tab af erhvervsevne, medens de funktionsbegrænsninger, der skyldes dine psykiske gener, forklarer resten af dit samlede tab.

Du har derfor ikke ret til yderligere erstatning for tab af erhvervsevne end de 35 procent, som du allerede har fået.”

Retslægerådet har den 4. marts 2016 besvaret en række spørgsmål om As psykiske tilstand forud for og efter arbejdsskaden den 15. september 1986. Af Retslægerådets besvarelse fremgår bl.a.:

”Spørgsmål 1:

Retslægerådet bedes beskrive As psykiske gener/lidelser.

Retslægerådet bedes om muligt angive en eller flere diagnoser.

I journal fra Amtssygehuset Fjorden ses i 1997 stillet diagnoserne panikangst og skadeligt brug af alkohol. Angsten skulle være debuteret, da sagsøger var omkring 16 år gammel. I journalen er oplysninger om episodisk misbrug af hash og centralstimulerende stoffer. I 2005 fandtes sagsøger – jævnfør Fjordens udskrivningsepikrise af 09.03.05 – lidende af panikangst og somatoforme (det vil sige ikke fysiske velforklarede) smerter.

I psykiatrisk speciallægeerklæring af 21.12.10 stilledes diagnosen neurasteni (det vil sige en længerevarende tilstand præget af øget fysisk og/eller psykisk trætheds).

Der er efterfølgende ingen oplysninger om den psykiske tilstand, udover at det af egen læges journal den 17.11.11 fremgår, at sagsøger behandledes hos en psykolog, og ikke var interesseret i psykofarmakologisk behandling. I lægens journal findes oplysninger om undersøgelsesresultater forenelige med alkoholmisbrug – notater af 22.04.10 og 09.03.12.

Samlet findes en vis mulighed for, at sagsøger siden den tidligere ungdom og igennem en årrække har haft en angstlidelse. Dertil er der holdepunkter for episodisk stofmisbrug og alkoholoverforbrug. Der foreligger ingen beskrivelse af hans psykiske tilstand efter 2010.

Spørgsmål 2:

Retslægerådet bedes beskrive, hvorvidt As psykiske gener/lidelser har ændret sig/er blevet forværrede efter ulykken i 1986.

Af journal fra Amtssygehuset Fjorden fremgår, at sagsøger i februar 1997 oplyste, at hans psykiske gener startede med anfaldsvis angst, da han var omkring 16 år. Samme år blev han behandlet hos praktiserende psykiater med antidepressiv og angstdæmpende medicin. Ifølge psykiatrisk speciallægeepikrise af 24.11.00 havde han søgt praktiserende psykiater, da han var cirka 18 år gammel, det vil sige cirka 1982, og igen i 1990 og 1993. Han var i årene 1997 til 2008 periodisk i behandling ved Fjorden.

Ved den psykiatriske undersøgelse i 2010 vurderedes, at sagsøger efter ulykken i 1986 havde udviklet fysisk svækkelse. Hans psykiske lidelse kunne dog ikke beskrives som direkte forårsaget af ulykken i 1986.

Samlet finder Retslægerådet ikke holdepunkter for, at sagsøgers psykiske tilstand skulle have ændret sig væsentligt i tilslutning til ulykken i 1986.

Spørgsmål 3:

Retslægerådet bedes oplyse, om As fysiske/kroniske gener i form af gener i nakken, kronisk spændingshovedpine samt nedsat luftgennemstrømning (jf. bl.a. sagens bilag 14) helt eller delvist kan have været medvirkende årsag til udviklingen af As psykiske gener/lidelser.

Idet der henvises til besvarelsen af spørgsmål 2, hvorefter de psykiske gener synes at have forudgået de fysiske, kan de fysiske gener ikke være medvirkende årsag til udviklingen af de psykiske gener.

Spørgsmål 4:

Retslægerådet bedes vurdere, hvorvidt udviklingen af As psykiske gener/lidelser – herunder en eventuel forandring/forværring – helt eller delvist kan henføres til:

- *selve ulykken, og/eller et hovedtraume i forbindelse hermed*
- *udvikling af kroniske smerter*
- *andre forhold (som i givet fald bedes beskrevet)*

Retslægerådet bedes om muligt angive graden af sandsynlighed alternativt oplyse, om der er tvivl om svaret, hvad der taler for og imod en årsagsforbindelse og med hvilken vægt de enkelte faktorer påvirker bedømmelsen.

Retslægerådet har ikke kendskab til årsagen til sagsøgers psykiske gener.

Spørgsmål 5:

Skønner Retslægerådet, at A var særlig disponeret for udvikling af en psykisk lidelse?

Generelt kan udtales, at en angstlidelse ofte er medforårsaget af en særlig disposition. Imidlertid har Retslægerådet ikke kendskab til sagsøgers konkrete disposition.

Spørgsmål 6:

Retslægerådet bedes oplyse, om man sædvanligvis med de eventuelle psykiske gener/lidelser, der ses beskrevet hos A før 1986, ville have udviklet de psykiske gener/lidelser, der i dag ses hos A og i givet fald inden for samme tidshorisont.

Retslægerådet bedes om muligt angive graden af sandsynlighed alternativt oplyse, om der er tvivl om svaret, hvad der taler for og imod en årsagsforbindelse og med hvilken vægt de enkelte faktorer påvirker bedømmelsen.

Idet der henvises til besvarelsen af spørgsmål 1, hvorefter Retslægerådet ikke kan udtale sig om den aktuelle psykiske tilstand, kan spørgsmålet ikke besvares.

Spørgsmål 7:

Under henvisning til de i akterne beskrevne psykiske forhold, og til at A var beskæftiget i hæren frem til 1991 og siden med kortvarige ansættelser på det øvrige arbejdsmarked, bedes Retslægerådet oplyse, om A med overvejende sandsynlighed ville have udviklet gener/lidelser, jf. besvarelsen spørgsmål 1 og 2 – uafhængig af, at A i 1986 havde været udsat for den indtrufne ulykke.

Spørgsmålet er hypotetisk og kan ikke besvares.

Spørgsmål 8:

A har i landsretten oplyst (dommens side 17), at han har røget hash én gang, at han har taget speed én gang, og at han har taget kokain én gang. Såfremt dette lægges til grund, bedes Retslægerådet oplyse, om dette er årsagen til udviklingen af As gener/lidelser.

Retslægerådet bedes om muligt angive graden af sandsynlighed alternativt oplyse, om der er tvivl om svaret, hvad der taler for og imod en årsagsforbindelse og med hvilken vægt de enkelte faktorer påvirker bedømmelsen.

Retslægerådet har ikke kendskab til årsagen til sagsøgers psykiske lidelse.

Spørgsmål 9:

A har i landsretten oplyst (dommens side 17), at han i perioden fra han var 16 år til han blev hjemsendt i militæret ikke var i kontakt med det psykiatriske system og ikke indtog medicin.

Såfremt dette lægges til grund, bedes Retslægerådet oplyse, om dette giver anledning til en ændret opfattelse af Retslægerådets vurdering, jf. spørgsmålene ovenfor.

Idet der henvises til første del af besvarelsen af spørgsmål 2 skal Retslægerådet udtale, at det ikke ændrer Retslægerådets opfattelse.

...

Spørgsmål A:

Retslægerådet bedes oplyse, om appellanten havde en psykisk lidelse og/eller psykiske symptomer før ulykken den 15. december 1986, og hvordan denne psykiske lidelse bedst muligt kan betegnes, og om den har indflydelse på hans psykiske sygdom og/eller psykiske symptomer efter ulykken den 15. september 1986.

Idet der henvises til besvarelsen af spørgsmål 1 og 2 skal Retslægerådet udtale, at sagsøger må antages at have haft en angstlidelse før ulykken den 15.09.86. Lidelsen synes at have givet sig udslag fra cirka 1982 og frem til i al fald cirka 2007.”

Supplerende retsgrundlag om forældelse

I arbejdsskadesikringslovens § 85 og § 85 a hedder det bl.a.:

”§ 85. Loven træder i kraft den 1. januar 2004, ...

Stk. 3. Loven anvendes på

- 1) arbejdsulykker, der indtræder den 1. januar 2004 eller senere, og
- 2) erhvervs sygdomme, der anmeldes den 1. januar 2004 eller senere ...

§ 85 a. Lov om sikring mod følger af arbejdsskade, jf. lovbekendtgørelse nr. 943 af 16. oktober 2000, ophæves med virkning fra den 1. januar 2004.

Stk. 2. Lov om sikring mod følger af arbejdsskade anvendes fortsat på

- 1) ulykkestilfælde, pludselige løfteskader og kortvarige skadelige påvirkninger, der er indtruffet før den 1. januar 2004, og
- 2) erhvervssygdomme anmeldt før den 1. januar 2004.”

I § 70 og § 71 i lov om sikring mod følger af arbejdsskade (lovbekendtgørelse nr. 943 af 16. oktober 2000) hedder det bl.a.:

”§ 70. Loven træder i kraft den 1. januar 1993.

Stk. 2. Loven anvendes på

- 1) arbejdsulykker og kortvarige skadelige påvirkninger, der indtræder på ikrafttrædelsesdatoen eller senere, og
- 2) erhvervssygdomme, der anmeldes på ikrafttrædelsesdatoen eller senere.

§ 71. Samtidig ophæves lov om arbejdsskadeforsikring, jf. lovbekendtgørelse nr. 450 af 25. juni 1987 med senere ændringer.

Stk. 2. Lov om arbejdsskadeforsikring anvendes dog fortsat på

- 1) arbejdsulykker og kortvarige skadelige påvirkninger, der er indtruffet før denne lovs ikrafttræden, og
- 2) erhvervssygdomme m.v., der er anmeldt før denne lovs ikrafttræden.”

I lov nr. 523 af 6. juni 2007 om ændring af forskellige lovbestemmelser om forældelse af fordringer m.v. hedder det bl.a.:

”§ 21

I lov om arbejdsskadesikring, jf. lovbekendtgørelse nr. 154 af 7. marts 2006, som ændret senest ved § 5 i lov nr. 397 af 30. april 2007, foretages følgende ændringer:

1. Overskriften til *kapitel 7* affattes således:

”Anmeldelse, sagsbehandling og forældelse”.

2. § 36, stk. 2, affattes således:

”Stk. 2. Krav efter loven eller mod arbejdsgiveren på erstatning eller godtgørelse i anledning af en arbejdsskade, jf. § 5, forældes efter reglerne i forældelsesloven, jf. dog stk. 3-5.”

3. I § 36 indsættes som *stk. 3-5*:

”Stk. 3. Fristen efter forældelseslovens § 3, stk. 1, er 5 år for krav som nævnt i stk. 2. Denne forældelsesfrist regnes først fra den dag, da fordringshaveren blev bekendt med fordringen og skyldneren, eller fra den dag, da fordringshaverens manglende kendskab kan tilregnes denne som groft uagtsomt.

Stk. 4. Er en arbejdsskade anmeldt inden forældelsesfristens udløb, indtræder forældelse af krav efter loven tidligst 3 år efter, at Arbejdsskadestyrelsen ... træffer afgørelse ... Indbringes sagen for Ankestyrelsen ..., regnes fristen på 3 år fra meddelelsen om Ankestyrelsens afgørelse.

...

§ 47

Loven træder i kraft den 1. januar 2008.

§ 48

Stk. 1. Loven finder anvendelse også på tidligere stiftede fordringer, som ikke inden ikrafttrædelsesdagen er forældet efter de hidtil gældende regler. Forældelse indtræder dog tidligst den 1. januar 2011, medmindre fordringen inden dette tidspunkt ville være forældet såvel efter de hidtil gældende bestemmelser som efter de bestemmelser, der gælder efter lovens ikrafttræden, jf. dog stk. 7. I det sidstnævnte tilfælde anvendes det seneste tidspunkt for forældelsens indtræden.

Stk. 2. Afbrydelse af forældelse, der har fundet sted før lovens ikrafttræden, har fortsat virkning som afbrydelse, selv om den ikke er sket på den efter lovens ikrafttræden foreskrevne måde.”

Bemærkningerne til lovforslaget vedrørende reglerne i arbejdsskadesikringslovens § 36, stk. 2-5, som delvis er citeret i landsrettens dom, findes i Retsudvalgets tillægsbetænkning af 31. maj 2007 til lovforslag nr. L 166 (Folketingstidende 2006-07, tillæg B, s. 1705-1707). Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår yderligere bl.a.:

”Ved nyaffattelsen af § 36, stk. 2, foreslås det præciseret i arbejdsskadesikringsloven, at den foreslåede forældelseslov som udgangspunkt vil finde anvendelse på arbejdsskadekrav. Det foreslås samtidig, at dette udgangspunkt fraviges på visse punkter, jf. forslaget til § 36, stk. 3-5.

Henset til arbejdsskadeområdets særlige karakter foreslås i stk. 3 og 4 dels en særlig lang forældelsesfrist for krav på erstatning eller godtgørelse i anledning af arbejdsskader, dels en ændret udformning af den såkaldte suspensionsregel i forældelseslovens § 3, stk. 2, dels en særlig lang tillægsfrist for så vidt angår krav efter arbejdsskadesikringsloven, når en sag har været behandlet af arbejdsskademyndighederne.”

Højesterets begrundelse og resultat

A kom til skade ved et færdselsuheld på Cypren den 15. september 1986. Han var udstationeret som FN-soldat, og der er enighed om, at der er tale om en arbejdsulykke, som berettiger ham til godtgørelse for varigt mén og erstatning for erhvervsevnetab.

Den 10. september 2010 stadfæstede Ankestyrelsen Arbejdsskadestyrelsens afgørelse om, at det samlede varige mén som følge af arbejdsulykken kunne fastsættes til 15 %, og A har modtaget godtgørelse for varigt mén i overensstemmelse hermed. Ankestyrelsen har endvidere senest ved sin afgørelse af 9. august 2013 stadfæstet Arbejdsskadestyrelsens afgørelse af 28. juni 2011 om, at As samlede erhvervsevnetab udgør 65 %, men at kun 35 % skyldes arbejdsulykken i 1986. A har modtaget erstatning for erhvervsevnetab i overensstemmelse hermed.

Sagen angår, om et eventuelt krav på yderligere godtgørelse for varigt mén er forældet, og om der efter bevisførelsen er grundlag for at anerkende As krav på yderligere godtgørelse for varigt mén og yderligere erstatning for erhvervsevnetab.

Forældelse

Lov nr. 523 af 6. juni 2007 om forældelse af fordringer (forældelsesloven), hvori der indføres en almindelig forældelsesfrist på 3 år, gælder også for krav i anledning af en arbejdsskade. Forældelsesloven trådte i kraft den 1. januar 2008 og finder også anvendelse på tidligere stiftede fordringer, som ikke inden ikrafttrædelsesdagen er forældet efter de hidtil gældende regler, jf. lovens § 29 og § 30, stk. 1. Inden forældelseslovens ikrafttræden var krav i anledning af arbejdsskade omfattet af den 20-årige forældelsesfrist i Danske Lovs 5-14-4.

I tilknytning til forældelsesloven fra 2007 blev lov nr. 523 af 6. juni 2007 om ændring af forskellige bestemmelser om forældelse af fordringer mv. (følgeloven) gennemført. I lighed med forældelsesloven trådte denne lov i kraft den 1. januar 2008 og finder også anvendelse på tidligere stiftede fordringer, som ikke inden ikrafttrædelsesdagen er forældet efter de hidtil gældende regler, jf. følgelovens § 47 sammenholdt med § 48, stk. 1.

Følgelovens § 21 indebærer bl.a. en ændring af arbejdsskadesikringslovens § 36, således at forældelsesfristen er 5 år i stedet for 3 år for de krav, der er omfattet af bestemmelsen (§ 36, stk. 3).

Parterne er enige om, at As eventuelle krav på yderligere godtgørelse for varigt mén ikke var forældet, da forældelsesloven og følgeloven trådte i kraft den 1. januar 2008, fordi forældelse efter den hidtil gældende bestemmelse i Danske Lovs 5-14-4 var blevet afbrudt.

Parterne er endvidere enige om, at der er indtrådt forældelse, hvis det nævnte krav på yderligere godtgørelse for varigt mén er omfattet af forældelseslovens tre-årige forældelsesfrist, men at kravet ikke vil være forældet, hvis det er omfattet af den fem-årige forældelsesfrist i arbejdsskadesikringslovens § 36 som ændret ved § 21 i følgeloven.

Det fremgår af arbejdsskadesikringslovens § 36, stk. 2, at de forlængede forældelsesfrister angår ”krav efter loven eller mod arbejdsgiveren på erstatning eller godtgørelse i anledning af en arbejdsskade, jf. § 5”. Højesteret finder, at denne ordlyd ikke er til hinder for, at bestemmelsen tillige finder anvendelse på krav efter den tidligere gældende arbejdsskadesikringslov eller arbejdsskedeforsikringslov. Det er da også i kraft af den nugældende arbejdsskadesikringslovs overgangsbestemmelser, at de tidligere gældende love (lovbekendtgørelse nr. 943 af 16. oktober 2000 og lovbekendtgørelse nr. 450 af 25. juni 1987) er opretholdt for arbejdsulykker mv., der er indtruffet før ikrafttrædelsestidspunktet for den nugældende lov, jf. § 85 a, stk. 2, i den gældende lov og § 71, stk. 2, i lovbekendtgørelse nr. 943 af 16. oktober 2000.

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår, at de forlængede frister i § 36 har sammenhæng med ”arbejdsskadeområdets særlige karakter” og indebærer en fravigelse af udgangspunktet ifølge § 36, stk. 2, hvorefter den nye forældelseslov ”vil finde anvendelse på arbejdsskadekrav”. Det fremgår ikke af bemærkningerne, at rækkevidden af den nye regel i § 36 – og de heraf følgende forlængede forældelsesfrister – forudsættes at være begrænset til krav, som vedrører arbejdsulykker, der er indtrådt efter den 1. januar 2004, hvor den nugældende arbejdsskadesikringslov trådte i kraft. Tværtimod fremgår det af beskrivelsen af de hensyn, som begrunder de forlængede forældelsesfrister, at der ikke er anledning til at sondre mellem krav vedrørende arbejdsulykker før og efter den 1. januar 2004.

Højesteret finder herefter, at hverken ordlyden af eller forarbejderne til § 36 i arbejdsskadesikringsloven, jf. følgelovens § 21, giver grundlag for at anse rækkevidden af de særlige forældelsesregler i § 36 for begrænset til krav, som vedrører arbejdsulykker, der er indtrådt efter den 1. januar 2004.

Højesteret tiltræder på den anførte baggrund, at forældelsesreglerne i arbejdsskadesikringslovens § 36 finder anvendelse, og at As eventuelle krav på yderligere godtgørelse for varigt mén ikke er forældet.

Årsagsforbindelse

Af de grunde, som landsretten har anført, og som er bestyrket ved Retslægerådets erklæring, tiltræder Højesteret, at A ikke har krav på yderligere godtgørelse eller erstatning.

Konklusion

Højesteret stadfæster dommen.

Under hensyn til sagens udfald og til, at en væsentlig del af sagen har drejet sig om det principielle spørgsmål om forældelse, som Ankestyrelsen ikke har fået medhold i, skal ingen af parterne betale sagsomkostninger for Højesteret til den anden part eller til statskassen.

Thi kendes for ret:

Landsrettens dom stadfæstes.

Ingen af parterne skal betale sagsomkostninger for Højesteret til den anden part eller til statskassen.